

בשבתו כבית משפט לעניינים מנהליים

העותרת: **התנועה לחופש המידע (ע"ר) (מס' 580425700)**

ע"י עוה"ד אור סדן, מ.ר. 75759, ו/או רחלי אדרי, מ.ר. 64835
ו/או יערה וינקלר שליט, מ.ר. 69711

רח' סעדיה גאון 26, תל-אביב-יפו.

טל': 03-9560146 ו/או 052-6767475; פקס: 03-9560359

כתובת דוא"ל: info@meida.org.il

- נגד -

המשיב: **משרד הרווחה – מדינת ישראל**

באמצעות פרקליטות מחוז ירושלים (אזרחי)

רח' מח"ל 7, מעלות דפנה, ירושלים

טלפון: 073-3928032; פקס: 02-6468053

כתובת דוא"ל: ez-jer@justice.gov.il

אגרה: עם הגשת העתירה שולמה אגרה בסך 1969 ₪, בהתאם לפרט 20 לתוספת לתקנות בתי המשפט (אגרות), התשס"ז-2007.

עתירה מנהלית

[על פי חוק חופש המידע, התשנ"ח-1998]

פתח דבר

בית המשפט הנכבד מתבקש להורות למשיב, הוא משרד הרווחה, למסור מענה לבקשת מידע שהוגשה בהתאם להוראות חוק חופש המידע, התשנ"ח-1998 (להלן: "החוק" או "חוק חופש המידע") ביום 25 במרץ 2021, לפני קרוב לשישה חודשים וכן את המידע שהתבקש במסגרת בקשת המידע. זאת, בזמן שחוק חופש המידע, התשנ"ח-1998 קובע כי יש למסור מענה לבקשות מידע תוך זמן שלא יעלה על 30 ימים, אלא במקרים מיוחדים (בקשת המידע מצורפות לעתירה זו, ומסומנת **כנספח 1**).

תמצית העובדות

1. ביום 25 במרץ 2021 הוגשה בקשת המידע מושא העתירה. עניינה של בקשת המידע הוא **יישום** חוק התקנת מצלמות לשם הגנה על פעוטות במעונות יום לפעוטות, התשע"ט-2018 (להלן: "חוק התקנת מצלמות").
2. בחלוף קרוב לחודש ימים, ביום 26 לאפריל 2021, הודיע המשיב על קבלת הבקשה וכן ארכה בהתאם לסעיף 7(ב) להוראות החוק (הודעת הקבלה והארכה מצורפות ומסומנות **כנספח 2**).
3. בצר לעותרת, ולמרות פניות חוזרות ונשנות מצדה, מהעת הזו לא הודיע עוד המשיב על התקדמות הטיפול בבקשת המידע ולא מסר הוא את המידע שהתבקש במסגרתה או כל החלטה אחרת.
4. ביום 1 ליוני 2021, בחלוף חודשיים מאז הוגשה הבקשה, שלחה העותרת תזכורת למשיב נוכח העובדה שטרם נמסר המידע המבוקש או כל החלטה אחרת בעניין. (התזכורת מצורפת ומסומנת **כנספח 3**).

5. ביום 11 ביולי 2021, בחלוף שלושה חודשים מיום הגשת הבקשה, שלחה העותרת תזכורת נוספת למשיב, גם תזכורת זו לא קיבלה כל התייחסות.

6. ביום 1 בספטמבר 2021, ובחלוף חמישה חודשים מיום הגשת בקשה ולאחר שכל פניות העותרת אל הרשות לא זכו לכל התייחסות, שלחה החתומה מטה המשמשת גם כמנכ"לית העותרת פניה נוספת אל הממונה אצל המשיב והודיעה לה, כי אם לאחר ראש השנה לא יתקבל כל מענה, תפנה העותרת לערכאות משפטיות, גם פניה זו לא זכתה לכל התייחסות ומכאן פנייתה של העותרת אל בית המשפט. (קובץ התזכורות שלא זכו לכל מענה מצורף ומסומן כנספח 4).

7. מיום הגשת הבקשה חלפו כ-6 חודשים, הבקשה לא זכתה לכל התייחסות או מענה, למעט מענה ראשוני, כי הבקשה מטופלת, בשים לב למשך הזמן הרב שחלף מיום הגשת הבקשה והעדר המענה מוגשת עתירה זו.

הצדדים להליך

8. העותרת היא התנועה לחופש המידע, עמותה רשומה הפועלת לקידום שקיפות וכן קידום ערכים של שקיפות, עוד משנת 2004. העותרת היא שהגישה את בקשת המידע מושא העתירה.

9. המשיב, משרד הרווחה, הוא הגוף שאליו פנתה העותרת במטרה לקבל מענה, בהתאם להוראות חוק חופש המידע, הוא האחראי על היישום והפיקוח של חוק התקנת מצלמות לשם הגנה על פעוטות במעונות יום לפעוטות, תשע"ט-2018, (להלן – "חוק המצלמות") והוא זה שלא השיב לפניות העותרת וחרג מהמועדים הקבועים בחוק.

הסמכות לדון בעתירה

10. לבית משפט נכבד זה הסמכות העניינית לדון בעתירה בהתאם לפרט 2 לתוספת הראשונה לחוק בתי משפט לעניינים מנהליים, התש"ס-2000, וכן הסמכות המקומית לדון בה בהתאם לתקנה 2 לתקנות בתי משפט לעניינים מנהליים (סדרי דין), התשס"א-2000, שכן מקום מושבו של המשיב הוא ירושלים.

העניין הציבורי במידע

11. סוגיית הצבת המצלמות התעוררה בשנים האחרונות בעקבות עליה בגילוי מקרים של התעללות בפעוטות מצד הצוותים המטפלים בהם. נוכח העדר פיקוח על גילאי 0-3 מצד רשויות המדינה, אחת הפעולות שנקט המחוקק לשם הגנה על פעוטות הוא חוק המצלמות.

12. חשיבותו של המידע המבוקש בבקשה זו היא רבה לטובת הליך הפיקוח וההשגחה, שכן כל מטרת החוק היא הצבת מצלמות בגנים לשם הגנה על פעוטות, וככל שישנם מוסדות שטרם התקינו מצלמות כאמור בחוק – על הציבור לדעת זאת.

13. שלומם של חסרי ישע נמצא בלב תפקידו הציבורי של משרד הרווחה, מטרת הבקשה היא לוודא כי החוק איננו אות מתה וכי המשיב עומד על הצבת המצלמות בהתאם למועדים הקבועים בחוק.

14. העותרת מדגישה כי היא מבקשת לקבל את המידע בהתאם למועד בו הוגשה הבקשה ולא רק בהתאם ליום מתן המענה שיימסר לאחר הגשת העתירה, שכן לחוק המצלמות מועדים קבועים ביחס להצבת המצלמות (ראו סעיף 14 לחוק המצלמות – תחילה ותחולה).

על המועדים הקבועים בחוק

15. חוק חופש המידע קובע מסגרת זמנים ברורה, ולפיה על רשות ציבורית להשיב לבקשת מידע ללא שיהוי ובפרק זמן שלא יעלה על 30 ימים, וזאת בהתאם לסעיף 7 לחוק.

16. מכך אנו למדים כי רק במקרים חריגים – יש מקום להמתין 30 ימים, ורק בחריג שבחריגים, יהיה אפשר להאריך את מועד המענה בפרק זמן מקסימלי של עד 90 ימים נוספים, תוך עדכון מבקש המידע וכן תוך הנמקה הנוגעת לטעם שבגיננו חל עיכוב במסירת המידע, יש לציין כי המשיב לא האריכה מעולם את הפרק הזמן המוקצב למענה על ידי הודעה בחתימת מנכ"ל המשרד.
17. למותר לציין כי עצם העיכוב במסירת החלטות המשיב לבקשת המידע המוזכרת לעיל, הצריך הדבר מהעותרת להקצות משאבים למעקב אחר בקשות אלו, וזאת נוכח מחדלו של המשיב שלא טרח להשיב.
18. המועדים הקבועים בחוק כוללים איזון מקדים בין הזכות של האזרח או התושב לקבל מידע ברגע שהוא רוצה בו, לבין מתן האפשרות לרשות הציבורית לבחון את הבקשה, לאתר המידע ולהכריע אם יש למוסרו אם לאו. המועדים שנקבעו בסעיף 7 לחוק הם רחבים דיים ומבטיחים זמן מספיק לאיתור המידע ולבחינתו.
19. כך, בפרשת **שטנגר** קבע בית המשפט לעניינים מנהליים בתל-אביב כי לא ייתכן שרשויות לא ישיבו במועדים, באופן שימנע ממבקש מידע לעיין במידע שאותו הוא ביקש. וכפי שנקבע שם:
- "יש חשיבות כי הרשויות יקפידו על המועדים שבחוק חופש המידע ולא יתישו את המבקשים באמצעות 'סחבת' במתן תשובות".
- עת"ם (מנהליים ת"א) 36541-12-12 **שטנגר נ' לשכת עורכי הדין** (נבו 25.2.2014).
20. כך גם בספרות הובהר כי אין לראות במועדים הקבועים בחוק עניין "טכני" כי אם עניין מהותי, שאי-עמידה בו, עשויה במובנים מסוימים לרוקן את התוכן מהוראות החוק על כך הרחיב ד"ר הלל סומר באומרו כלהלן:
- "בקשה לקבלת מידע צריכה להיענות במהירות, ביעילות, בזול וברוב מוחלט של המקרים (שאינם נכנסים לגדרם של הסייגים [על פי החוק]), ללא כל עיכוב מיותר המחייב התנצחות עם הרשות ופנייה לערכאות. **כל העֶרְמָה של קשיים על מימוש הזכות לקבלת מידע פוגעת במטרה הדמוקרטית של הזכות. עיכוב בקבלת המידע בזמן אמת מונע מהציבור לגבש את דעתו במועד לגבי סוגיות אקטואליות.** כמו כן, לאור העלויות הגבוהות הכרוכות בפנייה לבית המשפט, סירוב הרשות למסור את המידע מרצונה כחוק, יביא בחלק ניכר מן המקרים לאי-מימושה של הזכות לקבלת המידע, גם אם על פי דין היה המבקש זכאי לקבלו [...] במקרים רבים, מסכימים נציגי הרשות למסור את המידע... עם הגיעם לדיון בבתי המשפט בעתירה למסירת המידע [...] גישה כזו מעידה כי לא היה מקום לאי-מסירתו של המידע מלכתחילה, וכי תקוותה של הרשות הייתה שהמבקש יתייאש מן הקשיים המוערמים עליו ולא ישקיע את משאבי הזמן והכסף הניכרים הכרוכים בפנייה לבית המשפט".
- הלל סומר "חוק חופש המידע: הדין והמציאות" **המשפט** ח 435, 438 ו-445–446 (תשס"ג).
21. עוד יוער כי השיהוי הרב במתן מענה לבקשה חותר תחת מימושה של התכלית העיקרית של חוק חופש המידע, שהיא לאפשר בקרה ציבורית על מעשי השלטון (ראו למשל ע"ם 398/07 **התנועה לחופש המידע נ' רשות המיסים**, פ"ד סג(1) 284, פס' 47, 52 לפסק דינה של השופט ארבל (2008); ע"ם 1245/12 **התנועה לחופש המידע נ' משרד החינוך**, פסק דינה של השופטת ארבל (פורסם בנבו, 23.8.2012); ע"ם 10014/16 **יש דין נ' המינהל האזרחי אי"ש**, פס' 9 לפסק דינה של השופטת ברון (דעת מיעוט) (פורסם בנבו, 16.5.2019).

סוף דבר

22. בית המשפט הנכבד מתבקש להורות למשיב להפסיק את מחדלו ולתת מענה הכולל את המידע המבוקש בעתירה זו.

23. כמו כן, בית המשפט הנכבד מתבקש לחייב את המשיב בהוצאות בגין הליך זה, לרבות שכ"ט עו"ד ומע"מ כדין, על מנת שבעתיד ישיבו רשויות לבקשות מידע במסגרת המועדים הקבועים בחוק, ובכך יתייתר הצורך בפנייה לבית המשפט לצורך קבלת החלטות בבקשות מידע. יובהר כי תקנות סדר הדין האזרחי, התשע"ט–2018 מדגישות באופן ייחודי את הצורך בקביעת הוצאות משפט במקרים מעין אלו, וכל זמן שנפגעת זכותו של הציבור למידע בגין היעדר מענה של רשויות – הרי שישנו טעם לעשות שימוש בפסיקת הוצאות משמעותית ובאמירה משמעותית נגד התופעה של אי-מתן מענה.

24. לעתירה זו מצורף תצהיר לתמיכת האמור בה, מטעם מנכ"לית התנועה לחופש המידע.

9 בספטמבר 2021

רחלי אדרי, עו"ד